

Єршова Н.Ю.

к.е.н., доцент

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

**АРХІТЕКТУРА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК
РЕЗУЛЬТАТ СИСТЕМНОГО ЗВ'ЯЗКУ ОБЛІКОВОЇ ТА
УПРАВЛІНСЬКОЇ ПАРАДИГМ**

В умовах інноваційної економіки, одним з невід'ємних принципів якої є посилення конкуренції, зовнішнє середовище стає істотним фактором, що впливає на діяльність підприємства. У зв'язку з цим, виникає потреба в розширенні кордонів інформації, яка використовується системою обліку, націлені управлінських рішень на майбутнє. В основу будь-якого стратегічно орієнтованого управлінського рішення повинна закладатися структурована за ознакою «предметність» релевантна інформація, зміст якої відповідає запитам менеджерів і відображає певною мірою вплив економічних факторів як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Якщо менеджмент підприємства формує фінансову стратегію на базі такої інформації, результатом є мінімізація фінансових ризиків, збереження позицій в умовах конкурентного середовища і стійкості функціонування економічного суб'єкта у ринковому просторі.

Ускладнення характеру інформації підвищує роль і значущість управлінського обліку в управлінській діяльності підприємства. Удосконалення управлінського обліку стає формою прояву конкурентних відносин. Так, в країнах з розвинутою ринковою економікою у витратах на облікову діяльність превалює управлінський, а не фінансовий аспект, що протилежно вітчизняній практиці господарювання [1, 2, 3]. У разі, коли виникає потреба в інформації, пов'язаної зі стратегічними цілями і завданнями бізнесу, в рамках системи управлінського обліку необхідним є формування спеціального інформаційно-управлінського контуру – підсистеми стратегічного управлінського обліку. Однак, з нашого погляду, стратегічний управлінський облік не є простим механічним розширенням традиційного управлінського обліку тільки тому, що в ньому відбувається більш повна інтеграція облікового процесу на всіх рівнях прийняття рішень. Стратегічний управлінський облік покликаний формувати

обліково-інформаційне забезпечення для вищого менеджменту, яке включає в себе, по-перше, вихід за межі внутрішнього середовища і отримання інформації про зовнішнє середовище (ринки, конкурентів, товарних запасів та ін.), а по-друге, визначення залежності між вибраною стратегією і застосуванням методології обліку для формування облікових даних. Більшою мірою він спрямований на роботу з певного роду інформацією, відповідність якої може оцінюватися тільки через зміст ключових завдань і цілей стратегічного управління.

На архітектуру стратегічного управлінського обліку істотно впливають розмір підприємства, організаційна структура, види діяльності підприємства, здійснювана бізнес-стратегія, а також набір стратегій, що входять до неї. Особливо хотілось би відмітити значення видів діяльності підприємства, як фактору впливу на архітектуру стратегічного управлінського обліку. На визначенні ключових видів діяльності (це діяльність, у якій підприємство має найвищу конкурентну перевагу) ґрунтується виділення ключових бізнес-процесів. Процедура формалізації бізнес-процесів може виступати одним з етапів в системі стратегічного управлінського обліку на підприємстві. Принципи фінансового моделювання можуть бути покладені в основу формалізації процесів. Тоді, в системі стратегічного управлінського обліку фінансова модель будується у відповідності з ланцюжком цінностей, як взаємопов'язаного ланцюга бізнес-процесів. В такому аспекті важливо відокремлювати певні рівні внутрішньофірмового регулювання системи стратегічного управлінського обліку. Наприклад, концептуальний рівень; рівень, що містить загальні документи регламентації; рівень, що включає робочі документи регламентації. Архітектура стратегічного управлінського обліку формується під впливом облікової політики, яка включає організаційний, технічний і методичний аспекти.

Впровадження системи стратегічного управлінського обліку неможливе без початкової розробки теоретичної концепції системного зв'язку облікової та управлінської парадигм. Взаємодія інформаційних полів обліку та управління

призначена для якісної побудови і функціонування системи формування релевантної інформації на всіх рівнях господарювання. Центральне місце в концепції системного забезпечення управлінських цілей актуальною релевантною інформацією займають принципи системності та функціональний механізм, здатні об'єднати в органічне ціле облікові, аналітичні, оцінювальні, контрольні процеси генерування інформації.

Оскільки стратегічне бачення в бізнесі орієнтується не стільки на ретроспективні, скільки на перспективні дані бізнесу і його оточення, робота з обліковою інформацією тут набуває більш об'ємний і глибокий характер. Це обумовлює появу потреби в технологіях, методах і процедурах, затребуваних в рамках вирішення нових завдань і реалізації нових функцій.

Список використаних джерел

1. Lord B.R. Strategic management accounting, in T. Hopper, D. Northcott, R. Scapens (eds.) // Issues in Management Accounting : Harlow: FT Prentice Hall, 2007.
2. O'Brien J. Introduction to Information Systems, [Text]. / J. O'Brien, G. Marakas : 15th Ed. McGraw-Hill, 2010.
3. Kaplan R.S. The Execution Premium: Linking Strategy to Operations for Competitive Advantage, [Text]. / R.S. Kaplan, D.P. Norton. Boston : Harvard Business School, 2010. – 336 p.